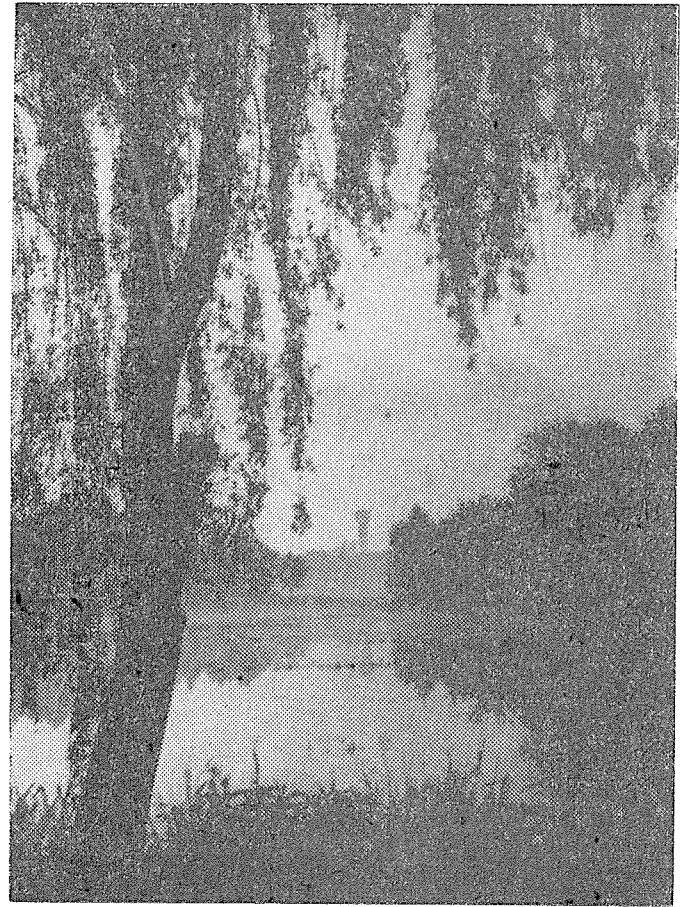

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Gustav Giebl: Rybník Kuchyňka

DUBEN 1973

SOCIALISTICKÁ SOUTĚŽ OBČANSKÝCH VÝBORŮ 1972

Rada Městského národního výboru v Hranicích při zhodnocení výsledků socialistické soutěže občanských výborů za rok 1972 konstatovala, že soutěž přinesla městu statistické hodnoty a byla správným podnětem pro účast občanů na rozvoji a životě města. Soutěž pro rok 1972 ve svých kritériích zahrnovala téměř veškerou činnost občanských výborů. V politickoorganizační činnosti byla posuzována účast poslanců a funkcionářů občanských výborů i občanů na veřejných schůzích, na schůzích občanských výborů a poradách. Na úseku kulturně výchovné činnosti byla práce občanských výborů zaměřena na práci s mládeží a na kulturní a sportovní činnost, na získávání dárců krve, péči o starší občany aj. Na úseku budovatelské činnosti byla v soutěži hodnocena účast občanů na brigádách, na zvelebení a vybudování nových hodnot životního prostředí. Výsledky v této činnosti se projeví příznivě i ve vysokém překročení celoměstského závazku.

Na prvních pěti místech je toto pořadí občanských výborů:

1. místo: občanský výbor č. 3, předseda R. Zdražil	120.922 bodů
2. místo: občanský výbor č. 17, předseda O. Valenta	75.453 bodů
3. místo: občanský výbor č. 2, předseda M. Kaštyl	52.709 bodů
4. místo: občanský výbor č. 4, předseda J. Šampalík	48.475 bodů
5. místo: občanský výbor č. 1, předseda V. Číhal	47.321 bodů

Vítěz socialistické soutěže za rok 1972, občanský výbor č. 3, se stal držitelem putovní standardy MěstNV, před kterou budou její členové vyfotografováni. Vyhodnoceným pěti občanským výborům byla také udělena čestná uznání a finanční odměny.

Vítěz socialistické soutěže za rok 1972 občanský výbor č. 3 v severní části města představuje velmi dobrý a obětavý kolektiv v čele s dobrým organizátorem Radkem Zdražilem, pracovníkem HCV. Občanský výbor č. 3 dosáhl příznivých výsledků na všech úsecích činnosti. Zvláště výrazných úspěchů bylo dosaženo v budovatelské práci. Občané sami vybudovali nové chodníky ve dvou ulicích v rozsahu 292 čtverečních metrů. Nyní tedy v této okrajové části města jsou už téměř všude dlážděné chodníky. Další rozsáhlou akcí bylo vybudování kanalizace v Bezručově ulici. Občanský výbor č. 3 zajistil projekt s pochopením hranických podniků i potřebný materiál a obyvatelé ulice provedli veškeré práce pro hlavní vedení i na přípojkách v rozsahu 1884 brigádnických hodin. Pozornost byla věnována i údržbě zelených pásů a úklidu chodníků a veřejných prostranství. Zvláště v zimě zde byly chodníky pečlivě očištěny vždy hned v ranních hodinách. V politickovýchovné činnosti se občanský výbor č. 3 věnoval práci s mládeží. Za pomoci mladých bylo obnoveno hřiště ve Vrchlického ulici. Koncem prázdnin zde proběhl týdenní celoměstský turnaj o nejlepší žákovské družstvo v kopané z hranických sídlišť, vítěz byl odměněn putovním pohárem. Na zimu se hřiště změnilo v kluziště, na němž byl uspořádán celoměstský turnaj v ledním hokeji za účasti čtyř žákovských družstev. Úpravám hřiště věnovali mladí 250 hodin. Další soutěže s vyhodnocením a cenami i s táborovým ohněm byly připraveny pro děti.

Občanský výbor č. 3 nezapomíná ani na starší občany, jeho členové je pravidelně navštěvují s blahopřáním při jejich životních jubileích. Mimo soutěž mohl občanský výbor č. 3 vykázat i značné úsilí občanů při výstavbě a opravách rodinných domků, což znamenalo skoro 16 tisíc brigádnických hodin.

Také v letošním roce 1973 bude občanský výbor č. 3 pokračovat v budování chodníků, v plánu je také úprava nového hřiště v prostoru za viadukty, pozor-

nost bude rovněž věnována politickovýchovné činnosti, zejména organizování sportovních soutěží pro mládež, a kulturně výchovným akcím, např. přednáškám.

LN

PROVÁDÍME JARNÍ ÚKLID

Udržovat čistotu a dobrý vzhled města je jedním z úkolů při zlepšování životního prostředí. Přesto, že v průběhu celého roku se pracovníci Technických služeb města Hranic starají o čištění města a údržbu veřejné zeleně, je nutné, jak řekl vedoucí odboru místního hospodářství, obchodu a dopravy MěstNV Jaroslav Martinát, organizovat pravidelný jarní úklid. Hlavní nápor prací nastává v měsíci dubnu, kdy vedle nástupu pracovníků Technických služeb se do úklidu zapojují i podniky, školy, organizace Národní fronty a občanské výbory. Nejdříve budou vyčištěny a omyty vozovky od zimních posypů, opraveny všechny chodníky a zábradlí ve městě. Pracovníci Technických služeb vyčistí i kanalizační vpustě do místních komunikací a opraví chodníky a vozovky. Rovněž dají do pořádku koše na odpady a doplní jejich počet. V rámci jarního úklidu bude provedena i větší údržba veřejného osvětlení. V dubnu bude zahájena i větší úprava veřejné zeleně, zejména ve středu města, v parku Zd. Nejedlého a za pomoci občanů a škol i v jednotlivých sídlištích. Po odvozu nečistot a ošetření květinových záhonů a keřů budou rozvezeny lavičky. Pracovníci Technických služeb za vedení městského zahradníka Milana Neuwirtha zabezpečují také potřebný květinový materiál pro další výsadbu. Počítají s tím, že na jaře bude v Hranicích vysazeno nově 32 tisíc kusů květin a na veřejných prostranstvích umístěno 32 květinových váz. Současně s jarním úklidem bude v dubnu proveden i sběr odpadového železa. **K splnění všech těchto úkolů přispějí celoměstské směny, do kterých se podle svých závazků zapojí pracující z podniků a závodů, obchodů, školní mládež, vojáci, občanské výbory a organizace Národní fronty.**

Zaznamenal LN

HRANIČTÍ PROTIFAŠISTIČTÍ BOJOVNÍCI NEZAPOMÍNÁJÍ . . .

Na druhou polovinu měsíce dubna a na počátek měsíce května připadají každoročně už tradičně „Mezinárodní pamětní dny odboje“, ve kterých členové Českého odborového svazu protifašistických bojovníků připomínají široké veřejnosti oběti a hrdinství odbojových pracovníků a bojovníků proti fašismu. Členové místní organizace Českého svazu protifašistických bojovníků v Hranicích věnovali v uplynulém období této činnosti velkou pozornost. Uspořádali 42 besed a přednášek pro žáky všech tří základních devítiletých škol v Hranicích a pro ZDŠ v Běloučíně, pro pionýry v Hranicích a v Hustopečích nad Bečvou, pro studenty gymnasia, střední zdravotnické školy a střední lesnické technické školy v Hranicích, pro učně odborného učiliště n. p. SIGMA v Hranicích a n. p. Meopta v Přerově, pro členy odbočky č. 2 SČSP v Hranicích a při veřejných manifestacích ve Velké a v Běloučíně. Všechny tyto přednášky, jež vykonali hlavně členové Fr. Hošák, Filip, ing. Josef Blažek, plk. Václav Vlasák, Kocián, Ant. Nezhyba, uč. A. Tylich aj., vyslechlo 3507 posluchačů, převážně mladých lidí. Přednášející připomněli mládeži, kolik ztrát na lidských životech stála naše svoboda, kolik útrap museli naši lidé vytrpět v koncentračních táborech a nacistických věznicích. Současně jim objasnili nebezpečí fašismu, jež je stále ještě živé, a připomněli nutnost boje za mír. Pro organizování dalších besed navázala místní organizace SPB styk s městským výborem SSM a věří, že tato spolupráce se rozvine v roce 1973.

Členové místní organizace SPB se také starali o dobrý stav pamětních desek, připomínajících umučené a padlé v obou světových válkách. Podle svých závazků k významným politickým výročím minulého roku odpracovali členové místní organizace přes poměrně vysoký průměrný věk v akci „Z“ a zvelebení, v průmyslu i v zemědělství 17.650 brigádnických hodin. 52 členů se podílelo na sběru odpadových surovin. Do sběru odvedli přes osm tisíc kilogramů starého papíru a kovového šrotu a textilu.

Ve výroční zprávě členové místní organizace SPB v Hranicích prohlašují:

„Naše organizace se plně staví na podporu závěrů a usnesení XIV. sjezdu KSČ a za plnění pátého pětiletého plánu. Chceme být platnými členy v budování naší socialistické vlasti a plnit vytyčené heslo: „První v boji — první v budování!“ a bojovat proti fašismu a válce, neboť naši členové zakusili, co je fašismus. Dáme proto všechny síly, abychom pomáhali udržet mír na světě!“

LN

JARO V ŠLECHTITELSKÉ STANICI SEMPRA

Jaro přináší pracovníkům šlechtitelské stanice n. p. SEMPRA v Hranicích řadu nových úkolů. Především připravili pracovníci stanice pro naše ženy k MDŽ hodně potěšení. Zvláště se jim podařily nově vyšlechtěné cinerárie. Dva rozsáhlé skleníky byly přímo naplněny pestrobarevnými květy, do prodeje se jich dostalo přes 4600 kusů. Z dalších květin byly vypěstovány kvetoucí saintpaulie čili africké fialky v počtu 1212 kusů, amarylis, skoro 1500 kusů oblíbených primulí; z řezaných květin byl velký zájem o americké karafiáty, jichž se prodalo téměř dva a půl tisíce květů. Mnoho šly na odbyt bramboříky, poprvé vypěstovali pracovníci stanice k MDŽ kvetoucí konvalinky.

Zanedlouho na jaře bude možno ve stanici spatřit kvetoucí hortensie, gloxinie a saintpaulie, které jsou jednou z nejděčnějších pokojových květin; hodí se zvláště pro teplé byty, kde kvetou prakticky po celý rok. Pracovníci stanice se také připravují na mezinárodní výstavu květin FLORA 73 v Olomouci. Pro jarní etapu výstavy, jež bude zahájena 29. dubna 1973, chystají kolekci saintpaulií čili afrických fialek, gloxinii, hortensii a cinerárií. Pracovníci stanice jsou také zapojeni do socialistické soutěže. Podle svého závazku věnují zvýšenou pozornost přípravě produkce semene begonii pro exportní zakázky do NSR a Francie, u nichž se klade zvýšený požadavek na kvalitu.

LN

HRANIČTÍ HUDEBNÍCI PRO VIETNAM

Kulturní pracovníci v Hranicích se zapojili do akce pomoci Vietnamu koncertem dechových hudeb Jednotného klubu pracujících 27. února 1973. V první části večera vystoupila **dechová sedmička Pobečvanka za řízení Jana Kujala**. Soubor s malým obsazením, mající proto každého člena na úrovni sólisty, předvedl široký repertoár od oblíbených skladeb až po náročné operní a operetní melodie našich a zahraničních skladatelů, mezi nimi také od „svého skladatele“ Mojmiry Zedníka z Olomouce, který s nimi soustavně spolupracuje a připsal jim také svou kompozici „Pobečvanka“. Výkon souboru potvrdil, že byl právem vyhodnocen jako nejlepší v Severomoravském kraji.

V druhé části večera účinkoval **velký dechový orchestr SIGMA za řízení Josefa Šlimáčka**. Také v jeho programu byly zařazeny náročné skladby, např. Slavnostní

předehra Bedřicha Smetany, Polka míru V. Dobiáše a ROMANCE hranického skladatele Rudolfa Heidera. Závazkem, že v roce 1973 věnují tisíc hodin své činnosti ve prospěch veřejných vystoupení při slavnostních příležitostech, prokázali členové dechového orchestru SIGMA svou občanskou uvědomělost. Večer měl velmi dobrou uměleckou úroveň a zasloužil si větší pozornosti ze strany hranické veřejnosti.

Dechová sedmička POBEČVANKA vystoupila v dopoledním nedělním koncertě 11. března v Čs. televizi. Mimo to již natočila několik nahrávek v Čs. rozhlase. Redakce děkuje touto cestou souboru za vzornou reprezentaci a přeje všem jeho členům hodně uměleckých úspěchů.

JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH HODNOTIL

Hraničtí kulturní pracovníci se sešli 2. března 1973 na výroční konferenci Jednotného klubu pracujících. Předseda klubu Jaroslav Jiříček ve své zprávě zhodnotil činnost klubu za posledních pět let. Uvedl, že situace v klubu se v poslední době plně konsolidovala za nynějšího vedení, zvláště když všichni účastníci schválili statut Jednotného klubu pracujících, jehož návrh zpracoval JUDr. Karel Beer. Zdůraznil, že Jednotný klub pracujících zajišťuje téměř veškeré kulturní vyžití občanů města, zejména v zájmové umělecké činnosti. Proto je také v prvé řadě podporována činnost zájmových souborů a kroužků. Některé soubory, hlavně hudební, mají velkou popularitu nejen ve městě, ale i v okolí a účinkovaly i několikrát úspěšně v zahraničí, především velký dechový orchestr SIGMA, řízený Josefem Slimáčkem, a taneční orchestr Jaroslava Jiříčka. Velmi dobře se uplatňuje také mladý soubor Pobečvanka za řízení Jana Kujala. Mezi nejaktivnější soubory patří také loutkářský soubor ROLNÍČKA a fotokroužek, jehož členové mají úspěchy ve výtvarné fotografii doma i v cizině a provádějí veškerou fotodokumentaci klubu i města. Pod vedením zkušených pedagogů ožívá i činnost mládežnického divadelního kolektivu. Činnost klubu, zejména vzdělávací, trpí nedostatkem vhodných provozních místností. Klub však přesto zajišťuje četné vzdělávací kurzy, přednášky, předplatitelské cykly divadelních představení a koncertů.

Za období od roku 1969 se v Jednotném klubu uskutečnilo:		
74 divadelních představení	23.970	návštěvníků
42 divadelních představení pro děti	7.990	návštěvníků
43 přednášek	5.870	účastníků
73 koncertů	14.982	návštěvníků
57 tanečních zábav	11.890	návštěvníků
19 výstav	17.890	návštěvníků
109 kursů	5.384	účastníků
30 představení filmového klubu	2.205	diváků
58 ostatních akcí	16.341	návštěvníků
celkem 505 akcí	106.522	účastníků

Vedle toho se Jednotný klub pracujících podílel na celé řadě dalších akcí kulturních i politických jako splupořadatel, takže např. v roce 1972 v klubu bylo

81 vlastních akcí (divadla, koncerty, přednášky, výstavy, kurzy ap.) se 17.232 účastníky

268 akcí, na nichž se JKP podílel	s 24.040 účastníky
254 zkoušek souborů a kroužků	se 4.310 účastníky
571 lekcí v kursech	s 10.735 účastníky

celkem tedy 1174 akcí s 56.317 účastníky

V závěru zprávy uvedl Jaroslav Jiříček, že Jednotný klub pracujících jako kulturní zařízení ROH je významným nástrojem výchovného působení na pracujících.

V průběhu konference odevzdal podnikový ředitel n. p. SIGMA ing. Josef Cahel a předseda ZV ROH Oldřich Lukeš **dirigentu Josefu Slimáčkovi pamětní list sovětského velvyslanectví a ředitelství výstavy za vystoupení dechového orchestru SIGMA na výstavě 50 let SSSR v Praze.** Knižními a věcnými pozornostmi byli také odměněni vedoucí souborů, kroužků a další dobrovolní spolupracovníci.

V diskusi vystoupila řada účastníků konference. Mezi jinými pozdravil konferenci místopředseda MěstV KSČ R. Kopřiva, který připomněl, že hlavní směrnicí pro kulturní činnost jsou závěry XIV. sjezdu a plenárního zasedání ÚV KSČ z října 1972. Předsedkyně školské a kulturní komise MěstNV řed. D. Cyklová zdůraznila, že v duchu závěrů XIV. sjezdu KSČ je nutno vést stále boj proti maloměšťáctví, pracovnice odboru kultury ONV Karasová vyzvedla nutnost mimoškoliního vzdělávání pracujících a práce s mládeží. Podnikový ředitel n. p. SIGMA ing. Josef Cahel uvedl dva hlavní úkoly pro nejbližší období: úpravu nynější budovy klubu k získání vhodnějších provozních podmínek a hlavně stavbu závodního klubu SIGMA jako Kulturního domu v Hranicích.

Za členy nové rady jednotného klubu pracujících byli zvoleni za závodní výbory ROH jednotlivých podniků:

SIGMA: Jaroslav Jiříček, František Čech a Bronislav Ludmila,

Hranická cementárna a vápenice: JUDr. Karel Beer, Antonín Pitucha,

Severomoravské cihelny: Oldřich Tejkal a Petr Führer,

Nemocnice s poliklinikou: Jaroslav Šmerda,

Jednota: Jan Konvalina,

Komunální služby města Hranic: Miroslava Klimecká,

Karnola: Eva Čechová,

MěstNV Hranice: Milada Zýková, František Šíma.

V závěru konference schválili účastníci plán činnosti klubu pro rok 1973 s těmito hlavními úkoly:

Klub bude věnovat pozornost pořadům k významným výročím roku 1973, bude stále zkvalitňovat spolupráci s patronátními podniky a institucemi, zejména se zapojí do oslav 90. výročí založení n. p. SIGMA, ještě s větším úsilím se zaměří na výchovu mladého diváka a posluchače a bude spolupracovat s organizací SSM, ve spolupráci s n. p. SIGMA zahájí úpravu budovy klubu a v akci „Z“ dokončí adaptaci loutkového divadla.

LN

90 LET OD ZALOŽENÍ NÁRODNÍHO PODNIKU SIGMA HRANICE

V letošním roce oslaví kolektiv národního podniku Sigma Hranice 90 let od doby svého založení.

Bylo to v roce 1883 kdy tehdejší Antonín Kunz založil malou dílničku, ze které dnes je národní podnik Sigma Hranice.

Připravované oslavy, které budou probíhat od 9. do 23. června 1973, nebudou

mít jenom vzpomínkový charakter. Chceme v nich přiblížit našim pracujícím zrod podniku tak, aby mohli posoudit přednosti socialistického zřízení zejména z hlediska plnění úkolů strany v oblasti uspokojování materiálních a kulturních potřeb společnosti spolu s rozvojem výroby, nové techniky a dalších činitelů.

Proto v průběhu oslav budou uskutečněna četná setkání nejlepších pracovníků, funkcionářů společenských organizací, BSP k vzájemné výměně pracovních zkušeností, sympózia našich odběratelů i dodavatelů a v neposlední řadě pak schůze a aktivity, na kterých předáme dlouholetým pracovníkům podniku bronzové, stříbrné a zlaté odznaky za věrnost podniku.

Je samozřejmé, že komise pro oslavy připravuje také výstavu našich výrobků, výstavu fotografií i dokumentů o životě a práci našeho kolektivu a dále pak i některé kulturní a zábavné pořady, jako Benátskou noc na řece Bečvě, Sig-mácký karneval pod názvem „Hranice před 90 lety“ a pořadatelům se podařilo získat přísliby na recitál Karla Gotta.

Hlavním motivem však bude ukázat, zejména našim mladým spolupracovníkům i občanům města, že to, co dnes všechno přijímáme jako samozřejmost jak v oblasti péče o pracující, životní úrovní, bytové kultuře i ostatních vymoženosti, bylo vykoupeno tvrdým a obětavým bojem dělnické třídy pod vedením Komunistické strany Československa.

Oldřich Lukeš

Ludvík Novotný

Z HISTORIE STARÉ „KUNZOVKY“

(Příspěvek k 90. výročí n. p. SIGMA)

V letošním roce vzpomene n. p. SIGMA v Hranicích 90. výročí vzniku. Předchůdcem nynějšího národního podniku SIGMA byla Kunzova továrna na vodovody a pumpy, jejíž první počátky v Hranicích spadají do doby před 90 lety. Kdo zná zdejší prostorné, moderně vybavené výrobní haly n. p. SIGMA, jeho každoroční příznivé výrobní výsledky a úspěchy, jen nesnadno si dovede představit skromné počátky výroby čerpadel, řemeslný způsob výroby a poměry dělnictva v době počátku podniku. Historii n. p. SIGMA zpracoval dr. V. Bartovský v publikaci „75 závodu SIGMA Hranice“, vydané v roce 1958. V této práci podává autor i plastickou charakteristiku podnikatele Antonína Kunze. Podle jeho líčení vyrůstá před námi typický dravý kapitalistický podnikatel, ctižádostivý a sebevědomý, který v období kapitalistické volné konkurence se snažil pomocí velké reklamy si zajistit dostatek objednávek a tím i značné zisky, jež byly výsledkem práce dělnictva jeho továrny. Několik archivních dokladů, zřejmě dosud badatelsky nevyužitých, o něž se opírá náš příspěvek, uvedenou charakteristiku jen potvrzují.¹

Čtyřicetiletý zámečník Antonín Kunz přišel do Hranic z Přerova na jaře 1883 a založil zde dílnu na výrobu a opravu hospodářských strojů. Pracoval původně sám se svým otcem, později přijal jednoho učně.² O přímo dravé podnikavosti Kunzova svědčí, že už 2. března 1886 podává žádost ke krajskému soudu v Novém Jičíně, aby do obchodního rejstříku byla zapsána jeho továrna na stroje a slévárna kovů v Hranicích.³ Když krajský soud odmítl vyhovět jeho žádosti, aby nový podnik byl zapsán s honosným titulem jako „první hraničká továrna na stroje a slévárna kovů“ s odůvodněním, že to podle obchodního zákona není přípustné, podává Antonín Kunz prostřednictvím advokáta dr. Bedřicha Plachkého, tehdejšího představitele německé menšiny v Hranicích, která se v roce 1885 zmocnila vlivem tehdy nespravedlivého volebního řádu vedení města, odvolání. C. k. moravskoslezský vrchní zemský soud v Brně odvo-

lání Ant. Kunze odmítl proto, že podle předloženého daňového předpisu nemá Kunz továrnu, ale zabývá se řemeslnou výrobou strojů. Antonín Kunz se však ani tehdy nevzdal úmyslu stát se továrníkem. Vymohl si od c. k. okresního hejtmanství v Hranicích živnostenský list, který ho opravňoval k tovární výrobě strojů. Současně předložil i potvrzení obecní rady města Hranic ze dne 29. srpna 1886, podle něhož **zřídil v Hranicích skutečně první továrnu na stroje a slévárnu kovů a vede živnost opravdu továrním způsobem s 20 — 30 dělníky.**⁴ Jen o slévárně musel Kunz doznat, že jde jen o malou ruční slévárnu, jak to s sebou každá strojnická továrna přináší.

A tak už 14. září 1886, tedy tři roky po Kunzově příchodu do Hranic, byla do obchodního rejstříku u krajského soudu v Novém Jičíně zapsána firma s německým názvem: „**Erste Mähr. Weisskirchner Maschinenfabrik und Metallgiesserei Anton Kunz M. Weisskirchen**“.⁵

Jak rostl rozsah podniku, přibývalo dělnictva a úřednictva, jak to líčí V. Bartovský v uvedené publikaci, zvyšuje se i sebevědomí továrníka Ant. Kunze. Už mu nestačí označení „První hraničká továrna na stroje a slévárna kovů“, 10. srpna 1895 žádá o změnu názvu firmy na firmu „**První moravská továrna na vodovody a pumpy Ant. Kunz v Hranicích, Morava**“. V tomto názvu se projevila jednak specializace podniku na čerpací techniku, jednak se v něm obrážejí i změněné národnostní poměry v Hranicích, kde v té době probíhá prudký zápas mezi českou většinou a dravou německou menšinou o vedení města. 20. září 1895 je nový název Kunzovy továrny zapsán do obchodního rejstříku nejen německy, ale i česky, jak výše uvedeno.⁶

Při vzrůstu počtu dělnictva se zvyšovala i jeho uvědomělost. Už 5. června 1896 se konala v Hranicích veřejná schůze sociální demokracie, na níž se lid domáhal zlepšení životních podmínek. V roce 1905, kdy pod vlivem ruské revoluce probíhal v tehdejší Rakousko-Uhersku zápas o všeobecné volební právo a kdy i v Hranicích po několika manifestacích měla právě zásluhou dělnictva Kunzovy továrny úspěch celostátní generální stávka, vyhlášená 28. listopadu 1905 a spojená s veřejným projevem pracujících, měl továrník Ant. Kunz jiné starosti: 27. listopadu 1905 podává žádost krajskému soudu v Novém Jičíně, aby v obchodním rejstříku bylo při jeho firmě vyznačeno, že obdržel titul **c. k. dvorního dodavatele**.⁷ Když krajský soud nevyhověl této žádosti s odůvodněním, že takový titul netvoří část firmy, užíval Ant. Kunz označení c. k. dvorní dodavatel prostě sám ve veškeré obchodní korespondenci, což zřejmě mělo v ostrém konkurenčním boji dodat jeho firmě náležitou vážnost.

V té době už také Ant. Kunze se v řízení firmy dělí se svými úředníky, uděluje plnou moc (kolektivní prokuru) řediteli továrny Janu Rudolfu Novákoví a účetnímu Tomáši Gazdovi.⁸ Mezi technickými úředníky, jak uvádí V. Bartovský v uvedené publikaci, bylo několik obratných a zkušených technických zaměstnanců, které si však Ant. Kunz nedovedl v podniku trvale udržet. Jejich seznam můžeme doplnit o jméno **ing. Jan Kašpar**, první průkopník letectví u nás. Ing. Jan Kašpar byl podle vzpomínek starších obyvatelů města zaměstnancem tehdejší Kunzovy továrny. V dílnách této továrny také zhotovoval za pomoci učňů součásti svého letadla, jež však dokončil už mimo Hranice a v roce 1911 uskutečnil první let na trase Pardubice—Praha.

Kunzova továrna však přes vnější rozmach neměla pevné základy: projevovat se nedostatek provozního kapitálu, majitel vedl nákladný soukromý život, mnoho pohledávek u zákazníků bylo nedobytných, v podnikání nebyla plánovitost. Když pak továrnu stihlo několik větších výrobních a obchodních nezdarů, bylo to příčinou jeho náhlé smrti 30. srpna 1910.

K záchraně továrny byla po delším jednání založena 7. listopadu 1912 akciová společnost, jež byla zapsána do obchodního rejstříku 17. ledna 1913. Právně však existovala zaniklá firma „První moravská továrna na vodovody a pumpy Ant. Kunz

Hranice“ ještě dále řadu let, protože po ní zůstalo ještě značné množství pohledávek, jež bylo třeba vymáhat. A do toho přišla první světová válka, během níž nebylo vymáhání dlužných částek nejen v Haliči a v Uhrách, ale i v tehdejší Rakousku možné. Teprve po první světové válce na naléhání krajského soudu v Novém Jičíně byla zaniklá firma Kunzova 24. března 1923 vymazána z obchodního rejstříku následkem změny v akciovou společnost,⁹ která už ovšem existovala souběžně více než deset let a která znamenala novou, neméně dramatickou kapitolu v historii nynějšího n. p. SIGMA Hranice.

Poznámky:

¹ Jsou to firemní spisy býv. Krajského soudu v Novém Jičíně, inv. č. 44, reg. A 1277, kart. č. 5, uložené ve Státním archivu v Opavě. Za upozornění a umožnění studia děkuji řediteli Státního archivu v Opavě dr. B. Indrovi.

² V. Bartovský: 75 let závodu SIGMA Hranice, 1958, str. 9.

³ Státní archiv Opava, fond Krajský soud Nový Jičín, odd. III, inv. č. 44, reg. A 1277.

⁴ SA Opava, fond KS Nový Jičín, odd. III, inv. š. 44, reg. A 1277. Všechny doklady k této záležitosti jsou psány pouze německy.

⁵ SA Opava, fond KS Nový Jičín, inv. č. 44, reg. A 1277, čj. 4963 civ.

⁶ SA Opava, fond KS Nový Jičín, inv. čís. 44, reg. A 1277, čj. 5018 civ.

⁷ SA Opava, fond KS Nový Jičín, inv. č. 44, reg. A 1277, čj. 1442 z 6. 12. 1905.

⁸ SA Opava, fond KS Nový Jičín, inv. č. 44, reg. A 1277, čj. 1442 z 6. 12. 1905.

⁹ SA Opava, fond KS Nový Jičín, inv. č. 44, reg. A 1277, čj. 67 z 24. 3. 1923.

DVĚ PRÁCE Z OBORU REGIONÁLNÍ HISTORIE

Únor 1948 na Přerovsku ve vzpomínkách příslušníků LM

Pod tímto názvem vydal OV KSČ a Vlastivědný ústav v Přerově vzpomínky příslušníků Lidových milicí na únorové události před 25 lety. V úvodní studii pořadatel sborníku prom. hist. Milan Chumchal vysvětluje vznik Lidových milicí na území nynějšího přerovského okresu a podává základní údaje o všech jednotkách, utvořených na Přerovsku v období let 1948—1950. Ve vzpomínkách se Karel Míhula vrací do únorových dnů 1948 na Přerovsku a Jan Jemelka líčí průběh těchto událostí na Hranicku a Lipnicku. Další čtyři vzpomínkové články jsou věnovány Lidovým milicím v některých závodech: A. Soukup vypráví o počátcích jednotky LM v přerovské Optikotechně, **Miroslav Ludmila a Oskar Orava vzpomínají počátky jednotky v hranické SIGMĚ**. L. Tábořský se zabývá založením Lidové milice v býv. závodě T. Hrubé v Přerově. Publikace je doplněna početnou obrazovou přílohou, v níž jsou reprodukovány jak archivní dokumenty, tak i snímky z veřejných přehlídek Lidových milicí v roce 1948 v Přerově. Publikace je záslužná v tom, že zachycuje živé, ale regionálně dosud málo zpracované události historie z února 1948.

Poslední ročník Oderských vrchů

Pátý ročník vlastivědného zpravodaje ODERSKÉ VRCHY přinesl v roce 1972 za redakce Fr. Šustka a Ant. Brňáka řadu pozoruhodných článků a studií, vztahujících se k našemu blízkému okolí. V jedné z nejobsáhlejších statí pojednává dr. Jaroslav Pleskot o fulneckém období života J. A. Komenského ve světle výsledků nových zkoumání. Rovněž obsáhla je stať Fr. Šustka: Povyšení Spálova na městys v r. 1832 a příležitostný článek k 80. výročí dokončení trati Suchdol

nad Odrou—Budišov. Pro současnou dobu jsou významné publikované výsledky sčítání lidu, domů a bytů v roce 1970 ve srovnání s výsledky v roce 1930 a 1961 v obcích v oblasti Oderských vrchů, v tom i značné části přerovského okresu na sever od Hranic. Archivář dr. Ivan Krška uveřejňuje závazné paměti ředitele Jana Prokopa o založení první české školy na Potštátu v roce 1928 a zajímavý pamětní zápis o Potštátu z roku 1891, nalezený při nedávné opravě hodinové věže. Manželé Marie a Josef Mikulíkoví v tomto ročníku přinášejí dokončení své své práce o zaniklé vsi Šovejdy, jež se rozkládala nedaleko Olšovice u Hranic. Zajímavý po stránce národnostní je i soupis rodů a příjmení na Spálovsku od 16. století, pořízený Ant. Brňákem. Vlastivědní pracovníci najdou tedy v tomto ročníku Oderských vrchů řadu závazných materiálů.

LN

ZE ŽIVOTA HRANICKÝCH ŠKOL

Družba studentů gymnasia se Slováky

Hranické gymnasium má už delší dobu přátelskou družbu s gymnasiem v Banské Štiavnici. Vzájemné styky vyvrcholily v posledních dnech měsíce února 1973 slavnostním večerem, uspořádaným v Hranicích společně oběma školami. V první části večera, připravené prof. Marií Hudcovou a prof. V. Langrem, se před zraky diváků rozvinulo působivé, původní pásmo únorových dnů 1948, jež společně předvedli naši a slovenští studenti prózou, verši i hudbou. Druhá část večera byla projevem radosti z nového, současného života. S úspěchem vystoupil slovenský dívčí taneční soubor, pěvecké trio hranických studentek; program vyvrcholil vystoupením slovenského dívčího pěveckého sboru, který potom společně se smíšeným sborem hranického gymnasia do doprovodu smyčcového hudebního souboru za řízení prof. Jaroslava Blažka přednesl několik lidových písní. Večer byl pečlivě připraven, měl vysokou uměleckou úroveň a přispěl k upevnění přátelství mezi mladými lidmi obou našich národů. Výtěk večera věnovali studenti hranického gymnasia na Fond solidarity ve prospěch demokratického Vietnamu.

Mladé zdravotnice soutěží v poskytování pomoci

Ve střední zdravotnické škole v Hranicích probíhá každoročně soutěž v poskytování předlékařské první pomoci, jež má ukázat, jak se základech připravují na budoucí povolání. Také letos za vedení učitelky Ingrid Zuzíkové nastoupilo před porotu, v jejímž čele byla ředitelka školy Helena Homolová, sedm čtyřčlenných družstev žákyň III. ročníku. Ze soutěže vyšlo vítězné družstvo ve složení K. Masařová, V. Mrázková, H. Uhrová a Sv. Kučerová. V závěru soutěže člen poroty MUDr. Ant. Bučko vysoko hodnotil výkony žákyň a prohlásil, že kdyby tímto způsobem byla vždy poskytována první pomoc při úrazech, bylo by možno zachránit mnoho lidských životů.

Výměnný koncert lidové školy umění

Přátelská družba hranické lidové školy umění s lidovou školou umění v Klimkovicích pokračovala 23. února slavnostním výměnným koncertem v Hranicích. V obsáhlém programu vystoupili žáci všech oborů klimkovické školy. Zejména vynikl uměleckou úrovní akordeonový soubor, řízený uč. Svatavou Kusiakovou, který přednesl Fanfárový pochod F. Zity, skladby W. A. Mozarta a I. Dunajevského. Dobrou práci učitelů prokázala také vystoupení žáků literární dramatické

kého oddělení v pohádce „Princezna Azalka“, pěknou úroveň mělo vystoupení začek tanečního oddělení a několika sólistek na klavír. Na závěr ředitelka Miroslava Kavanová poděkovala hostům za pěkné výkony a ředitelka Jarmila Macurová z Klimkovic vyslovila přesvědčení, že spolupráce obou škol bude v budoucnu pokračovat.

LN

Z VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE TJ SIGMA HRANICE

V největší hranické tělovýchovné organizaci TJ SIGMA byla na výroční členské schůzi 21. února 1973 konstatována dobrá politickovýchovná práce. V roce 1972 se uskutečnily první kroky k realizaci závěrů XIV. sjezdu KSČ. Vedení TJ Sigma uzavřelo dohody s Městským domem pionýrů a mládeže a s vedením všech základních devítiletých škol byly řešeny perspektivy rozvoje kopané, odbíjené a lehké atletiky. Ve spolupráci s MěstNV byly úspěšně řešeny hlavně otázky výstavby tělovýchovných zařízení. V rámci oslav významných výročí loňského roku uskutečnila TJ SIGMA mimo pravidelnou činnost řadu hodnotných tělovýchovných a sportovních akcí, jež vyvrcholily tělovýchovnou akademií v listopadu 1972 k 55. výročí VŘSR.

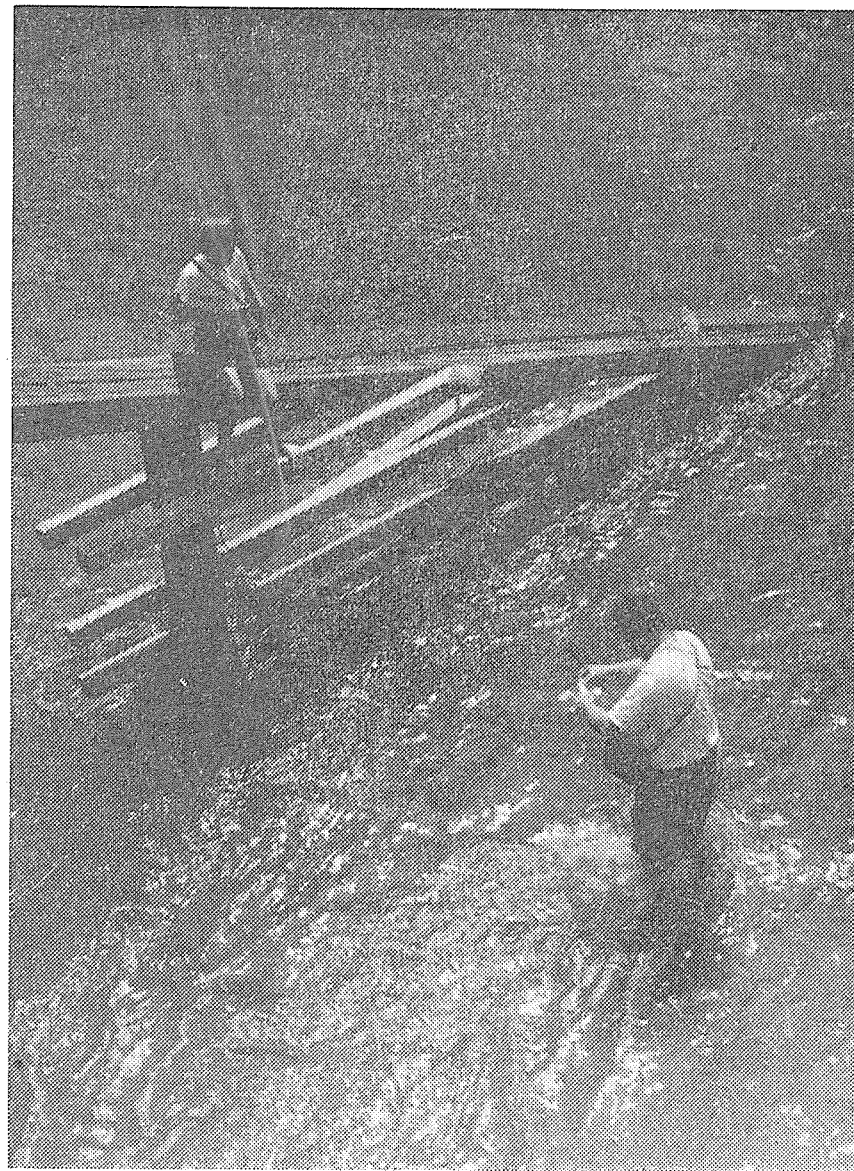
Členská základna vzrostla o 130 členů na 1131 osob, takže TJ SIGMA je třetí největší tělovýchovnou jednotou v okrese. Do soutěží je zapojeno 25 družstev, cvičitelská a trenérská základna se zvětšila a představuje 95 osob. **Ze 14 oddílů a odborů dobře pracovali zejména horolezci, odbíjenkáři, turisté, odbor SOKOL a z atletů dosáhli největších úspěchů chodci.** Průměrné výsledky měly oddíly kopané, jezdecké, kuželkářů, lyžařů, slabší výsledky se projevily v oddílech cyklistickém, kanoistickém, košíkové a kulturistickém. Oddíl ledního hokeje nepracoval vůbec.

Značná pozornost byla věnována tělovýchovným zařízením. Nově byla vybudována ubytovna a kavárna v sokolovně, škvárové tréninkové hřiště, na stadionu obnoven trávník a pořízeno zavlažovací zařízení, turisté a jezdci velmi obětavě si upravili a vybavili nové klubovny. Všechny těmito pracemi se zvýšila hodnota tělovýchovných zařízení asi o milión Kčs. **Při plnění socialistického závazku odpracovali členové jednoty v roce 1972 celkem 6.766 brigádnických hodin.** Největším přínosem pro tělovýchovnou činnost v Hranicích se stává nová sportovní hala u odborného učiliště n. p. SIGMA, jež dává předpoklady pro další rozvoj tělovýchovy v Hranicích a je využívána i členy TJ SIGMA.

Na výroční členské schůzi odevzdali představitelé MěstV KSČ dlouholetému obětavému pracovníku v tělovýchově, předsedovi TJ SIGMA Aloisu Sedláčkovi pamětní medaili KSČ k 25. výročí Února, další tři pracovníci v tělovýchově PhDr. Olga Svobodová, Oldřich Lukeš a Stanislav Vincker byli vyznamenáni ČTO III. stupně, Jaroslav Hilgartner diplomem za dobrou práci.

V diskusi mimo jiné vystoupil podnikový ředitel n. p. SIGMA ing. Josef Cahel a předseda MěstNV Miloslav Pavelka. Oba přislíbili další podporu pro rozvoj tělovýchovy v Hranicích. Podle závazku na rok 1973 k 25. výročí Února prohloubí TJ SIGMA dále politickovýchovnou práci a zvýší účinnost jejího působení na každého člena. Sportovci TJ SIGMA se budou podílet na všech významných politických a společenských akcích, zejména se zapojí do oslav 25. výročí Února a 90. výročí trvání n. p. SIGMA. Dál budou rozvíjet socialistickou soutěž o titul „Vzorný oddíl ČSTV“ a závazkové hnutí k IV. sjezdu ČSTV, zajistí dobrou přípravu cvičenců a jejich účast na tělovýchovných slavnostech 1973. Členové TJ SIGMA se rovněž zavázali, že při opravách a údržbě tělovýchovných zařízení odpracují čtyři tisíce brigádnických hodin a vytvoří dílo v hodnotě 150 tisíc Kčs. K prospěchu občanské vybavenosti ve městě bude pozornost TJ SIGMA zaměřena i na pokračování výstavby městského koupaliště.

LN

Gustav Giebl: Rybáři

VÝROČNÍ AKTIV MĚSTSKÉHO VÝBORU SVAZARMU

V pátek 16. března 1973 se konal výroční aktiv městského výboru SVAZARMU v Hranicích za účasti tajemníka MěstNV Josefa Šimka a zástupce okresního výboru Svazarmu Zdeňka Hona a dalších hostů. Předseda MěstV Svazarmu mjr. Osvald Kniezek ve zprávě o činnosti uvedl, že úkolem městského výboru Svazarmu, který vznikl 30. srpna 1973, je koordinovat činnost jednotlivých organizací Svazarmu ve městě a spolupracovat s MěstV Národní fronty. Za poměrně krátkou dobu existence se MěstV Svazarmu zapojil do kulturně politických akcí ve městě. Ve spolupráci se složkami Národní fronty a s armádou se uskutečnilo u příležitosti Dne Čs. lidové armády branné odpoledne s bohatým sportovním a branným pořadem. Další významnou akcí bylo zajištění hvězdicové štafety k 55. výročí VŘSR. Členové Svazarmu organizovali celý průběh slavnosti a čestný doprovod motorovými vozidly do okresního města. Zvláště iniciativně se do této akce zapojil automotoklub-camp servis klub. Městský výbor Svazarmu provedl také zhodnocení činnosti jednotlivých organizací za uplynulé období. Z hodnocení vyplynulo, že organizace pracovaly celkem dobře, je však třeba, aby do svých řad získávaly více členů SSM a pionýrů.

Základní organizace Svazarmu v Hranicích vyhlásily k 25. výročí Února a k pátému celostátnímu sjezdu Svazarmu socialistické závazky, zaměřené na zlepšení masové politické práce, práce s mládeží, na zvýšení odborné a technické zdatnosti a zlepšení služeb pro motoristy. Při výstavbě svazarmovských zařízení, tj. střešnice pod Hurkou, svépomocné dílny pro motoristy, při dostavbě autokempinku a při výstavbě dětského dopravního hřiště odpracují členové Svazarmu celkem 3650 brigádnických hodin a vytvoří dílo v hodnotě 323 tisíc Kčs. MěstV Svazarmu ve svém usnesení uvádí také, že v souladu s požadavky branné přípravy obyvatelstva zaměří pozornost na získání mládeže pro aktivní práci na branném úseku, a proto projedná možnosti konkrétní spolupráce s MěstV SSM. Rozšíří také spolupráci s tělovýchovným aktivem MěstNV.

V diskusi informoval Rudolf Holub o ustavení základní organizace Svazarmu — automotoklubu SIGMA a o činnosti radioklubu SIGMA. Zd. Langer podal zprávu o automotoklubu-camp servis klubu a o připravované cílové kempinkové jízdě s cílem v Hranicích za účasti mototuristů socialistických zemí. Na závěr zástupce OV Svazarmu Zd. Hon odevzdal čestné uznání dlouholetému svazarmovskému pracovníku Josefu Chochohláčkovi. LN

DROBNÉ ZPRÁVY

Zápisy do Knihy cti

1. března 1973 se konal v Přerově slavnostní aktiv, který uspořádala okresní odborová rada společně s OV KSČ a OV SSM. Na tomto aktivu byli zapsáni do Knihy cti Okresní odborové rady v Přerově nejlepší jednotlivci a kolektivy, kteří zaznamenali v minulém roce vynikající úspěchy. Z Hranicka byly poctěny tyto kolektivy:

brigáda socialistické práce dětské léčebny RADOST Čs. státních lázní Teplice nad Bečvou,

brigáda socialistické práce strojně dopravního střediska n. p. Hranická cementárna a vápenice v Hranicích,

brigáda socialistické práce mechanické dílny ve výrobně osinkocementových trub n. p. Hranická cementárna a vápenice v Hranicích.

Do Knihy cti OV SSM byli zapsáni mezi jednotlivci

Petr Zelenka a Pavel Ovčarik z n. p. SIGMA Hranice a

Marie Hlávková z n. p. Potraviný Hranice.

— ★ —

Z činnosti hranických filatelistů

Hraničtí filatelisté se scházejí pravidelně každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci v místnostech klubu důchodců v ulici Na náspech k výměnným schůzkám. Často mezi ně přijdou i filatelisté z okolních klubů z Ostravy, Přerova, Oder, někdy i hosté z lázní Teplic nad Bečvou. Hranický klub filatelistů navázal také přátelskou družbu s filatelisty v Púchově. Hraničtí sběratelé se při návštěvě Púchova seznámili s prací tamního klubu, jejich slovenští přátelé se zase zúčastnili členské schůze v Hranicích. Přátelské styky budou pokračovat i v tomto roce. V roce 1972 byl v Hranicích založen i kroužek mladých filatelistů. Za vedení A. Jakubce se mladí zájemci o poštovní známky školili ve filatelistickém minimu. V užívání pomůcek apod. Hraničtí filatelisté se zapojili i do veřejně prospěšné práce, odevzdali v minulém roce dvě stě kilogramu odpadových surovin a při údržbě bytového fondu odpracovali 120 hodin. V letošním roce chtějí uspořádat za účasti mladých filatelistů přednášku o československých poštovních známkách s promítnutím krátkého filmu. LN

— ★ —

8. řádné plenární zasedání Městského národního výboru v Hranicích se koná ve středu dne 11. dubna 1973 v 15 hodin v sále jednotného klubu pracujících na náměstí Kl. Gottwalda.

Program:

1. Zahájení.
2. Zpráva o plnění usnesení z plenárního zasedání dne 14. února 1973.
3. Zpráva o činnosti rady MěstNV za období od 14. 2. do 11. 4. 1973.
4. Závěrečný účet MěstNV za rok 1972 a finanční vypořádání.
5. Politickoorganizační zajištění májových oslav.
6. Hospodaření s bytovým fondem a stav bytové situace ve městě.
7. Diskuse, interpelace poslanců MěstNV.
8. Projednání a schválení návrhu na usnesení.
9. Závěr.

— — —

V gotickém sále hranické radnice bude od 11. do 27. dubna 1973 probíhat výstava s návrhem **Květiny a zátiší českých malířů.**

Budou zde instalovány obrazy uložené v hranickém muzeu, aby mohli občané zhlédnout díla starší umělecké generace; většinou jde o práce malířů, kteří mají vztah k našemu kraji svým původem nebo pobytem v některém z míst okresu.

Výstava umožní seznámit se s dalším sbírkovým fondem muzea a poznat bohatství, které je uchováno i pro další generace.

ŘEDITEL BEDŘICH ČECH, PŘEDSEDA SPRÁVNÍ RADY KLUBU DŮCHODCŮ V HRANICÍCH, OSLAVIL OSMDEŠÁTINY PRACÍ

Sám by je byl oslavil snad jen v kruhu své rodiny. O slavnostní ocenění jeho záslužné činnosti se postarali přední činitelé MěstNV v Hranicích, sboru pro občanské záležitosti, jeho svěřenci z klubu důchodců a množství jeho obdivovatelů, přátel a známých. Sám přitom projevil svou obvyklou skromnost a zdrženlivost.

Patří k vzácným lidem, jaké socialistická společnost potřebuje. Proto je nutno zvláště jeho činnost v hranickém klubu důchodců pro přítomnost i budoucí časy zaznamenat a vést v paměti.

Kolik titulů by bylo třeba připojit k jeho jménu? — Po získání diplomu na exportní akademii ve Vídni absolvoval fakultu národního hospodářství, sociální politiky a metodiky komerčních předmětů ve Frankfurtu nad Mohanem, byl pak krátce profesorem a ředitelem na akademii v Šumperku, vybudoval střední ekonomickou školu v Opavě a byl na ní v letech 1924 až 1938 ředitelem, pak byl krátce ve Frenštátě a od roku 1939 až do roku 1950 spravoval jako ředitel známé dívčí Pöttingeum v Olomouci. Tam přesunul v roce 1939 materiály z Opavy a z hranické lesnické školy. Od roku 1950 byl inspektorem a vedoucím osobního oddělení pro odborné školy na KNV v Olomouci. V té funkci setrval až do důchodu.

Dlouholetý pedagogický pracovník, znalec řady světových jazyků, organizátor vynikajících schopností a znalostí nemohl při své duševní i tělesné svěžesti prostě odejít do důchodu a vzdát se jakékoli další činnosti. A tak v únoru 1962 začal svou činnost v domově důchodců ve svém rodném městě Hranicích.

„Člověk potřebuje něco dělat“, řekl prostě, když podával výkaz činnosti klubu za uplynulých dvanáct let. Má vše přesně zapsané, ne proto, aby to mohl sebevědomě ukázat veřejnosti, — jen pro sebe, pro pořádek, pro přehled. Všimněme si několika hlavních údajů:

Besedám s přednáškami (masově politickými, vlastivědnými a cestopisnými, historickými, literárními a literárně hudebními, lékařskými, právníckými, k aktuálním událostem atd.) jsou vyhrazeny středy, dvakrát až třikrát za měsíc se promítají (bezplatně) filmy v JKP. Vynásobte si to dvanáctkrát dvanácti a učíte si přibližnou představu o počtu besed a filmů za dvanáct let.

Zájezdů bylo podle skromného odhadu řed. Čecha něco přes 340. Z toho do divadel (Olomouc, Opava, Gottwaldov) ročně 6 až 8. Ostatní zájezdy, jednodenní až třídní, (politickohistorické, kulturní a vlastivědné) směřovaly do různých končin Čech, Moravy a Slovenska. Mimoto byly uspořádány dva zájezdy do zahraničí (Polsko, NDR) na 5 a 6 dní. Pro tento rok je již připraven další zájezd do ciziny. Zájezdy si důchodci platí sami, ale předseda klubu to již dovede zařídit, aby cena byla co nejnižší.

Snad ani není třeba připomínat, že neexistuje členství v klubu a tedy ani členský příspěvek. Provoz klubu je v režii MěstNV, jeho zařízení a vybavení gramofony, epidiaskopem atd. se rozrůstá porozuměním a ochotou místních závodů, organizací i jednotlivců. Jak jejich ochotu řed. Čech získává? Snadno. Jemu se nelze ani vymluvit, ani mu nelze nic odepřít. Lidé udělají, co mu na očích vidí. K zařízení klubu dnes patří knihovna s 860 hodnotnými knihami, v čítárně jsou vyloženy a hojně čteny 4 deníky, 6 ilustrovaných časopisů a zpravodaje místních podniků.

To všechno zařídil a stále rozvíjí a zdokonaluje usměvavý, čilý stále stejně mladý a úpravný osmdesátník ředitel Bedřich Čech s několika spolupracovníky. Velkou část dne tráví v klubu, ale můžete jej najít též na MěstNV nebo v JKP, v některé z hranických škol nebo v některém závodě nebo kdekoli jinde, kde

má právě nějaké jednání ve věci svého klubu. Nejlépe ho však poznáte na některé z besed. I ty nejméně přitažlivé jsou pravidelně navštěvovány vědnou rodinou důchodců.

Hraničtí důchodci říkají, že jejich klub je zásluhou jejich znamenitého předsedy nejllepší v kraji, ba v republice. Možná, že je to trochu přehnané tvrzení, ale jen pohlédněte na pořady klubu důchodců v Hranicích v dubnu t.r., které uvádíme v našem Zpravodaji.

Pořady v ostatních měsících roku jsou stejně bohaté. Jejich přípravě věnuje nestárnoucí jubilant ředitel Čech všechny své síly, všechnen svůj čas. Co jiného si hraničtí občané mohou přát, než aby byl do sta let ve zdraví a ve stálém pracovním elánu předsedou jejich klubu důchodců.

Václav DRAGON, sbor pro obč. záležitosti, Hranice n. M.

POŘADY KLUBU DŮCHODCŮ V DUBNU 1973

Začátek všech pořadů v 15 hodin.

- Středa 4. 4. PÍŠŇOVÝ RECITÁL (Smetana, Dvořák, Martinů, Pauer aj.). Zpěv dr. Jiří Musiol, klavír H. Vojanec. Sál JKP — přízemí.
- Čtvrtek 5. 4. Film. beseda: TURBINA podle románu K. Čapka-Choda, Varian-ta na životní osud velké české pěvkyně Emy Destinové. Sál JKP — přízemí.
- Středa 11. 4. Cestopisná přednáška: VÝSTAVA ČESKOSLOVENSKA V BATU. Hovoří a bohatou dokumentaci předloží vedoucí pracovník n. p. Sigma Hranice. Klubovna, Násypy.
- Středa 18. 4. Lékařská přednáška: Dr. Mojmir Krejčí. Klubovna, Násypy.
- Středa 25. 4. ZÁJEZD do školního poleší střední lesnické školy technické ve Valšově za vedení a s výkladem ing. Vojtěcha Richtára, profesora SLŠT. Odjezd ve 14.30 hod od hotelu Brno.
- Čtvrtek 26. 4. Film. beseda: ŠLECHTICKÉ HNÍZDO, barevný film. Variace poštovní trubku.

Datum zájezdu do divadla bude oznámeno později.

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ V DUBNU

1. 4. 1873 se narodil Sergej Vasiljevič Rachmaninov, sovětský skladatel a klavírista (100. výročí)
1. 4. 1923 se začal mimořádný sjezd KSČ na protest proti Zákonu o ochraně republiky, předložený vládou parlamentu ke schválení. Byl zaměřen především proti KSČ. (50. výročí)
7. 4. 1348 založil Karel IV. Karlovu universitu v Praze. (625. výročí)
12. 4. 1961 let prvního astronauta Jurije Gagarina do vesmíru. (12. výročí)
12. 4. 1823 se narodil Alexandr Nikolajevič Ostrovskij, ruský kritickorealistický dramatický spisovatel. (150. výročí)
15. 4. 1863 se narodil národní umělec Ludvík Kuba, malíř a národopisec. (110. výročí)
17. 4. 1943 byl kapitán Otakar Jaroš jmenován jako první cizinec hrdinou Sovětského svazu. (30. výročí)

18. 4. 1813 se narodil Franz von Suppé, rakouský operetní skladatel a divadelní kapelník. (160. výročí)
19. 4. 1943 se začalo povstání ve varšavském ghetu. (30. výročí)
21. 4. 1913 se narodil Norbert Frýd, český spisovatel. (60. výročí)
21. 4. 1948 byl vyhlášen zákon o jednotném školství. (25. výročí)
22. 4. 1870 se narodil Vladimír Iljič Lenin. (103. výročí)
25. 4. 1883 se narodil S. M. Bužonyj, sovětský maršál. (90. výročí)
28. 4. 1813 zemřel Michail Iljarionovič Kutuzov, sovětský vojevůdce. (160. výročí)
30. 4. 1883 zemřel Edouard Manet, významný francouzský malíř. (90. výročí)
30. 4. 1883 se narodil Jaroslav Hašek, český humorista a satirik. (90. výročí)

MĚSTO HRANICE V ČÍSLECH

Zajímají vás některá číselná data o Hranicích?

Obyvatelstvo:

Podle výsledků sčítání lidu bylo v Hranicích v roce 1970

mužského obyvatelstva	5.860 — tj. 47,7 proc.
ženského pohlaví	6.422 — tj. 52,3 proc.
dohromady	12.282 — (100,0 proc.)
hustota obyvatelstva na 1 km ²	767 osob.

Národnostní složení obyvatelstva

národnost:

česká	11796
slovenská	389
polská	11
německá	26
maďarská	11
ruská a ukrajinská	26
jiné národnosti	23

Složení obyvatelstva podle věku

0—2letých	529
3—5letých	601
6—15letých	1939
16—17letých	447
18—34letých	3149
35—59letých	3627
60letých a starších	— 1991
nezjistitelné	— 6

Počet osob ekonomicky aktivních

mužů 3130 (52 %), žen 2878 (48 %), celkem mužů i žen 6008.

Z toho pracuje v městě Hranicích — 5052 osob (84,1 %) mimo město, ale v rámci okresu — 467 osob (7,8 %) mimo okres — 489 osob (8,1 %) v zemědělství pracuje — 101 osob (1,7 %) v jiném zaměstnání — 5907 osob (98,3 %).

BLAHOPŘEJEME JUBILANTŮM

Julius Skočdopole, Křížkovského ul.	3. 4.	92 let
Alois Vývoda, tř. 1. máje	6. 4.	75 let
Jaromíra Rotreklová, Máchova ul.	8. 4.	75 let
Oldřiška Kameníková, ul. K. Čapka	11. 4.	75 let
Josefa Tutková, Máchova ul.	12. 4.	80 let
Anežka Halamičková, Hakenova ul.	19. 4.	80 let
František Vaněk, Skalní ul.	25. 4.	75 let
Vilma Kalvodová, Fierlingerova ul.	30. 4.	75 let

ZEMŘELÍ V MĚSÍCI ÚNORU 1973

3. února	ing. Oldřich Bajgar	Sídlíště kap. Jaroše 1351
6. února	Ferdinand Rusín	Pivovarské schody 739
5. února	Anna Frkalová	Potštátská 1085
8. února	František Rábl	Koňenského 384
11. února	František Divila	Gottwaldovo nám. 74
13. února	Cecilie Kvapilová	Jurikova 431
16. února	Josefa Bérova	Leninova 24
21. února	František Opravil	Máchova 935
22. února	Marie Hlaváčková	Polní 1202
23. února	Aloisie Kaucká	Hromůvka 1527
25. února	František Paus	Hviezdoslavova 1173

PROGRAMY JKP V DUBNU

1.—15. dubna	VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ
gotický sál	přerovských autorů
5. dubna	VIII. divadelní hra v předplatném
sál JKP	Julius Barč — Ivan: MASTNÝ HRNEC
19.30 hodin	Nastudovalo Slovácké divadlo Uherské Hradiště

19. dubna
sál JKP
19.30 hodin
- Okresní přehlídka
AMATÉRSKÉHO FILMU
20. dubna
sál LŠU
19.30 hodin
- V. koncert Kruhu přátel hudby
KLAVÍRNÍ RECITÁL RICHARDA KRATZMANA
29. dubna
gotický sál
10 hodin
- Slavnostní otevření výstavy hranického rodáka
ANTONÍNA RYCHLOVSKÉHO — akademického malíře

PROGRAMY KIN

KINO SVĚT

- 1.—5. **NA STROMĚ**
Barevná filmová komedie je typickým oddechovým filmem s francouzským komikem č. 1 Louis de Funésem. Vedle Funése zde hraje i jeho syn Olivier a atraktivní Géraldine Chaplinová. — Mládeži přístupno.
- 6.—9. **SMRT SI VYBÍRÁ**
Český film režiséra Václava Vorlíčka, který je kriminálním příběhem z pošťáckého prostředí. Hrají: Václav Postrádenský, Jana Šulcová, Jan Libíček a další. — Mládeži přístupno.
- 10.—12. **ZKROCENÍ OHNĚ**
Dvoudílný sovětský film režiséra Daniila Chrabrovického, který podává vývoj sovětské raketové techniky od průkopnických pokusů až po první let člověka do vesmíru. — Mládeži přístupno.
- 13.—16. **LOTR PO PRAVICI**
Italský film, mládeži nepřístupný.
- 17.—19. **HAJDUCI**
Rumunský film, mládeži nepřístupný.
- 27.—30. **V RYTMU VALČÍKU**
Francouzsko-italský koprodukční film, který natočil specialista v žánru kriminálních filmů Georges Lautner. Jde v podstatě o kriminální komedii s vynikajícím hereckým obsazením. Hrají: Jean Yanne, Mireille Darcová, Michel Constantin aj. — Mládeži nepřístupno.

Nedělní představení pro mládež:

1. POPELKA — USA
8. JÍZDA VYSOČINOU — USA
15. KONEC AGENTA W4C — ČSSR
22. FANTOMAS — Francie

Představení v kině SVĚT denně v 19.30 hod. — v neděli, pondělí a úterý také v 17 hod. — Každou neděli mimořádná představení ve 14.30 hod.!

KINO OKO

- 1.—2. **POTOMCI A PŘEDKOVĚ**
Celovečerní dokumentární film je prvním dílem významného cyklu o bojích a cestách, vedoucích k vytvoření Československé socialistické republiky. — Mládeži přístupno.
- 3.—5. **PERLA V KORUNĚ**
Polské filmové drama režiséra Kazimiera Kutza se odehrává v polovině třicátých let, tedy v období světové hospodářské krize v Horním Slezsku. — Mládeži nepřístupno.
- 6.—12. **EL DORADO**
Americký filmový western režiséra a producenta Howarda Hawkse. — Mládeži přístupno.
- 13.—19. **AFĚRY MĚ ŽENY**
Český film režiséra Vladimíra Čecha podle literárního námětu Lukáše Lohana. Jde o kriminální komedii. Hrají: Libuše Švormová, Jiří Vala, Josef Langmiller a další. — Mládeži přístupno.
- 20.—26. **ŽIVOTNÍ MANKO**
Premiérový film NSR. — Mládeži nepřístupno.
- 27.—30. **JEDEN DELIKT DO DŮCHODU**
Sovětská barevná veselohra režiséra Eldara Rjazanova vypráví úsměvný příběh dvou šedesátníků, kteří se tvrdošjně brání důchodu a svou vnější aktivitou chtějí přesvědčit okolí o své potřebnosti a nepostradatelnosti. — Mládeži přístupno.

Sobotní představení pro děti:

7. DĚVČÁTKO S KUKÁTKY — SSSR
14. JÁ VÁM UKÁŽU — NDR
21. O PARDÁLU, KTERÝ VONĚL — ČSSR
28. CESTA DO MANÉŽE — SSSR

Představení v kině OKO denně v 19.30 hod., sobotní dětská představení v 15 hodin, každou neděli od 9.30 do 11.30 hod. NON-STOP.

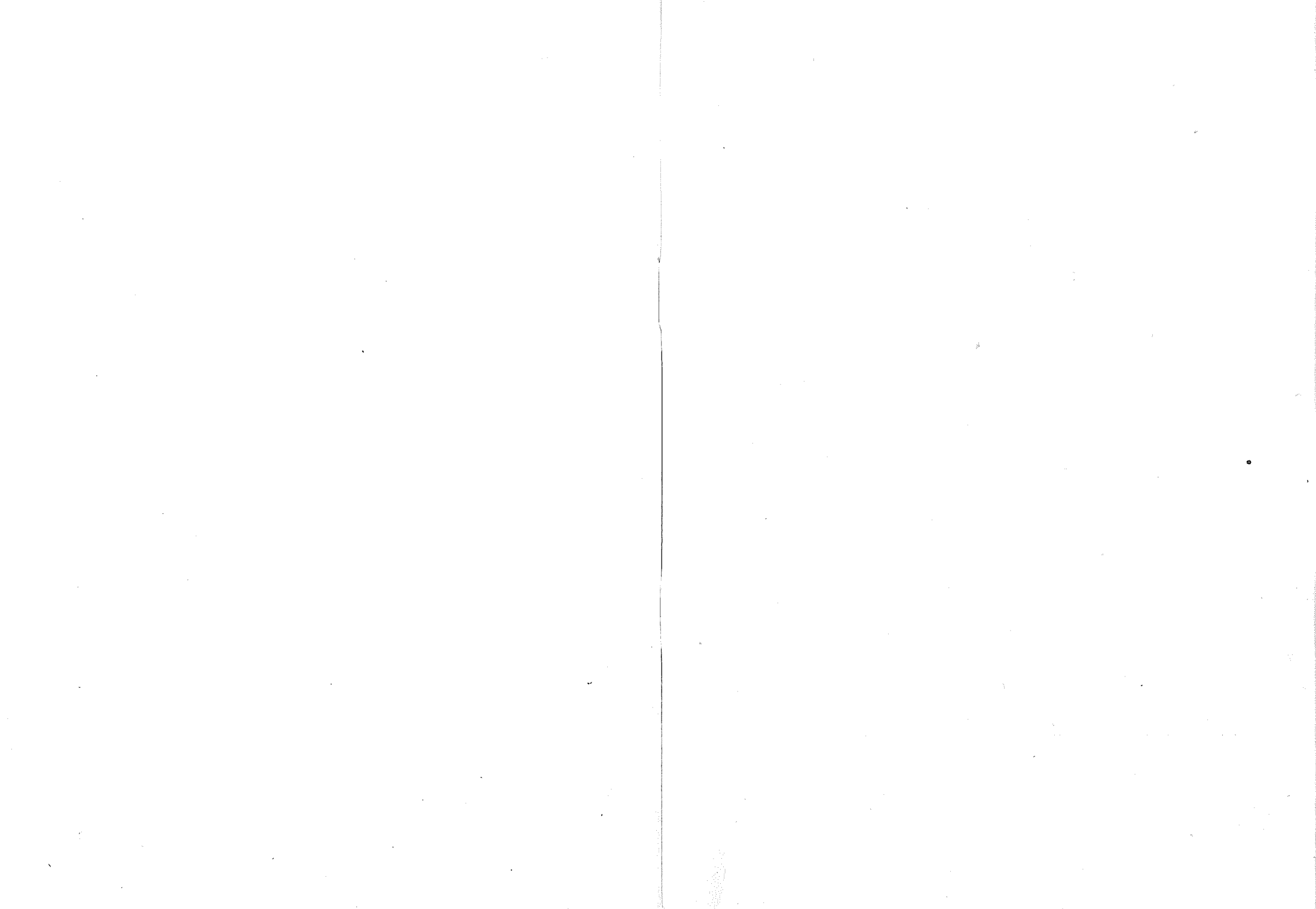
— ★ —

Poznejte minulost svého města!

Publikaci prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. Lad. Hosáka a PhDr. Boh. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor školství a kultury, nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný,
Zdeňka Kosová, Oldřich Lukeš, O. Petříček, reg. č. RM 49. — Cena 1 Kčs. —
Změna pořadů uvedených v kulturním kalendáři vybrazena. — Kulturní kalendář
města Hranic vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p.,
Olomouc, závod 11, třída Lidových milicí 3.